

РЕКОМЕНДАЦІЇ
учасників круглого столу
«Шляхи реформування місцевого самоврядування
в Україні»

27-28 серпня 2012 р., м. Севастополь

Учасники круглого столу відмічають, що в Україні закладено конституційні засади місцевого самоврядування, ратифіковано Європейську хартію місцевого самоврядування, прийнято низку базових нормативно-правових актів, які створюють правові та фінансові основи його діяльності.

Проте, існуюча в Україні система місцевого самоврядування на сьогодні не задовольняє потреби суспільства. Функціонування місцевого самоврядування у більшості територіальних громад не забезпечує створення та підтримки сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання населенню якісних і доступних адміністративних та соціальних послуг шляхом сталого розвитку громади.

Констатують, що на сьогодні перед місцевим самоврядуванням постали виклики, які потребують ефективного та швидкого реагування, зокрема:

- тенденція до погіршення якості та доступності публічних послуг через ресурсну неспроможність переважної більшості органів місцевого самоврядування щодо здійснення власних і делегованих повноважень;

- загрозлива зношеність теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж і житлового фонду та загроза техногенних катастроф в умовах обмеженості фінансових ресурсів місцевого самоврядування для інвестицій в інфраструктуру;

- складна демографічна ситуація у більшості територіальних громад (старіння населення, знелюднення сільських територій та монофункціональних міст);

- тенденції до розходження державної регіональної політики, місцевої політики у соціально-економічному розвитку з реальними інтересами територіальних громад через їх соціальну дезінтегрованість, нерозвиненість форм демократії участі, неспроможність жителів до солідарних дій, спрямованих на захист своїх прав і відстоювання інтересів у співпраці з органами місцевої влади та досягнення спільних цілей розвитку громади;

- зниження кваліфікаційного рівня посадових осіб місцевого самоврядування, зокрема через недостатню конкурентність посадових осіб на ринку праці, органів місцевого самоврядування на ринку ресурсів, зниження рівня престижності посад, що призводить до низької ефективності управлінських рішень;

- корпоратизація органів місцевого самоврядування, закритість і непрозорість їх діяльності, корупція, що веде до зниження ефективності використання ресурсів, погіршення інвестиційної привабливості територій, зростання соціальної напруженості;

- тенденція до надмірної централізації повноважень та фінансово-матеріальних ресурсів.

Ці виклики посилюються проблемами правового та інституційного характеру, які не були вирішені належним чином за роки незалежності.

У зв'язку з вищевикладеним учасники круглого столу «Шляхи реформування місцевого самоврядування в Україні» звертаються до Президента України з проханням після відповідного обговорення та доопрацювання затвердити Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні з метою визначення напрямів, механізмів та строків формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади, спроможної максимально забезпечити передовсім, надання якісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів демократії участі, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території.

Учасники круглого столу також рекомендують наступні шляхи і способи реформування місцевого самоврядування:

- максимального залучення населення до прийняття управлінських рішень, сприяння розвитку форм демократії участі на місцях;

- визначення обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, здатної забезпечити доступність та якість адміністративних та соціальних послуг, що надаються цими органами;

- створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних (самоврядних) і делегованих повноважень;

- розмежування повноважень в системі органів місцевого самоврядування та в системі органів виконавчої влади на місцях на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності;

- розмежування повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади;

- встановлення механізмів державного контролю за законністю рішень органів місцевого самоврядування та якістю надання населенню адміністративних та соціальних послуг;

- встановлення механізмів координації діяльності місцевих органів виконавчої влади.

З метою початку системних перетворень в організації місцевого самоврядування, учасники круглого столу вважають, що територіальні громади, які готові до об'єднання в одну територіальну громаду чи об'єднання власних ресурсів для спільного вирішення проблем місцевого значення, мають отримати законодавчу основу для реалізації таких прав, наданих Конституцією України.

Ми звертаємось до керівництва держави з пропозицією внести на розгляд Верховної Ради України та визначити невідкладними пакет законодавчих актів, передбачених Планом першочергових дій з реалізації Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, затвердженого Указом Президента України, в частині впровадження механізмів демократії участі на місцях. А також внести до парламенту проекти законів «Про право територіальних громад на об'єднання» та «Про

співробітництво територіальних громад», підготовлені міжвідомчою робочою групою та експертами Ради Європи.

Ухвалення цих законів дасть змогу розпочати реальні перетворення у місцевому самоврядуванні ще до внесення змін до Конституції України і стане початком першого етапу реформи, яка так потрібна Україні.